Hatvannyolcadik évfolyam. 12. szám. *Debrecen, 1948 június hó 15*

HA AZ ISTEN VELÜNK, KICSODA ELLENÜNK?

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

OKSZ SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR

Róm. 8: 31

A TISZÁNTÚLI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Felelős szerkesztő és kiadó:
D. Dr. RÉVÉSZ IMRE

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECEN, KÁLVIN-TÉR 17. SZÁM. (PÜSPÖKI HIVATAL)

Megjelenik havonként kétszer, 1-én és 15-én
Előfizetési ára évi 20 forint

BARTH KÁROLY:

NYILT LEVÉL

a magyarországi református egyházban élő barátaimhoz

Barth Károly, a világhírű református theologus legutóbb Magyarországon járt és beletekintett a magyarországi református egyház ügyeibe. Mint a magyarországi református egyház őszinte barátja intézte hozzánk ezt a levelet, amelyet készséggel közlünk. Senki sem tekintheti ezt a magyar református egyház ügyeibe való illetéktelen beavatkozásnak, mert nem is lép fel ilyen igénnyel. A levél olvasói jól tudják, hogy Barth Károly nem láthatott meg minden szempontot, viszont olyan nézőpontokat mutat meg, amelyek a mi számunkra hasznosak. Minden református ember úgy olvassa el a levelet, mint egy jóakaratú, testvéri hozzászólást nagy ügyeinkhez, összevetve a saját meggyőződésével. A levél mondanivalóját nem kiszakított részletekben, hanem a maga teljes összefüggésében kell látni. (Átvéve az Élet és Jövőből.)

*

Tisztelt és szeretett Atyák és Testvérek! A két hét óta, amelyet ezen a tavaszon magyarországi barátaim körében elhettem át, gondolataim újra meg újra visszatérnek hazájukhoz, egyházukhoz, mindnyájukhoz. Olyan fogadtatásban részesítettek mindenfelé, hogy annak szívélyessége igen mély hatással volt rám. És különleges helyzetük, jelenük és jövőjük problémái, gondjai és reménységei is úgy megragadtak, hogy nem tudok szabadulni tőlük. Különös örömömre szolgált az a hír, hogy a jelentés, amelyet útamról készítettem és amelyet itt Svájcban nyilvánosságra hoztam, körükben azok előtt, akik megismerték, nagy vonalaiban helyeslésre és kedvező fogadtatásra talált.

Most pedig ezekben a napokban kellemes meglepetést kaptam Péter János lelkész látogatásában. Megismertette velem azokat a fontos fejleményeket, amelyek időközben lejátszódtak. Tájékoztatott egyházuknak az új magyar állammal kötendő konkordátum ügyében megindult tárgyalásairól és azokról a megbeszélésekről, amelyek a nagyrabecsült Dr. Ravasz László dunamelléki püspök utódjának megválasztásáról folynak. Tanulmányozásra átadta a zsinati tanácsuk 1948 április 30-án tartott ülésének egyik jegyzőkönyvi kivonatát, amely magában foglalja többek között azt a tíz programmjellegű pontot is, amelyben ez a testület kinyilvánítja egyházuk elvi állásfoglalását új államuk iránt, ugyancsak átadta Dr. Ravasz László 27. és utolsó püspöki jelentésének elvi fejtegetését és befejező részét. Beható tárgyalás után arra kért végül, hogy nézeteimet minderről írásban összefoglalva fejtsem ki Önök előtt.

Atyák és Testvérek, nem egészen könnyű nekem eleget tenni ennek a kívánságnak. Megtörténhetnék ugyanis, különösen miután már budapesti tartózkodásom utolsó napjaiban szinte anélkül, hogy akartam volna, kissé élénken kezdtem beleszólni ügyeikbe, hogy az, ha még csak ilyen módon is szót kérek, illetéktelen beavatkozásnak látszanék. Kérem, hogy bocsássanak meg előre is s abban a tényben, hogy a következőket elő merem adni, ne lássanak mást, mint egyházuk életével való komoly és testvéri közösségem, Önöket megkötni nem akaró kifejezését.

Ha az általam alkotott kép helyes, akkor egyházuknak államukhoz való viszonya általában és röviden így írható le: egyházuk ma az előtt a feladat előtt áll, hogy mint *szabad* egyház, ami azt jelenti, hogy Jézus Krisztus egyházaként lényegéhez változatlanul hű marad, sőt még hűségesebb lesz, egy a maga részéről is *szabad* állammal szemben belső és külső tekintetben újra eligazodjék.

Egyházuk ebben a feladatban kettős tehertételt hordoz: az egyik abból ered, hogy szabadságát a multban az akkori állammal és az általa képviselt társadalommal szemben saját felismerése szerint nem úgy őrizte meg, hogy a mai állammal szemben vitathatatlan joggal hivatkozhatnék multbeli magatartására. A másik az, hogy ma, amikor a politikai átalakulás még nem fejeződött be, nem lehet még áttekinteni, hogy a magyar állam a jövőben milyen mértékben és milyen értelemben használja szabadságát mind az egyházat illetően, mind más tekintetben. Az első meggondolás joggal gátolja meg egyházukat abban, hogy az új magyar állammal szemben a római katolikus egyház példáját követve, olyan ellenzéki magatartást tegyen magáévá, amilyenre — amennyiben ilyenre egyáltalán szükség lenne — a katolikus egyház sincs a maga multja alapján kellően feljogosítva. A második meggondolás viszont joggal akadályozza Önöket abban, hogy az új állam de facto és de jure elismerésén túlmenve, például sajátos ideológiájával szolidaritást vállaljanak és előre helyeseljenek olyan fejleményeket, amelyeknek aránya és mibenléte ma még nem tekinthető át.

Vázolhatjuk pozitív formában is a helyzetet: az új magyar állam szuverénitását mindmáig oly módon használta, hogy ez véleményük szerint, eltérően a római katolikus egyház állásfoglalásától, megengedi és kötelezővé teszi azt, a részletekkel kapcsolatos minden meggondolásuk ellenére, hogy szerkezetének és politikájának

nagy vonalaihoz tárgyi értelemben igent mondjanak, amint ez abban a tíz pontban meg is történt és így azt is, hogy semmi esetre sem alapnélküli bizalommal tekintsenek az állammal való jövőbeli viszonyuk, illetve közelebbről egy konkordátum megkötése elé. A maguk részéről azonban tudatában vannak annak, hogy az egyház szabadságát ma komolyabban, elvileg tisztázottabban és radikálisabban kell érvényesíteniök, mint ahogy ezt a multban tették. Sürgető feladat Önöknél az evangélizáció és a gyülekezetek újjáépítése a szentírás jobb megismerése alapján, azaz a mi Urunk Jézus Krisztusban, mint az Önök egyházának is egyetlen fejében való megújuló hit alapján. Abban, hogy hogyan élnek ezzel a szabadságukkal, az új állam époly kevéssé segíthet Önöknek, mint a régi, de semmiesetre sem engedhetik és szabad engedniök azt, hogy ebben ez az állam zavarja, vagy akadályozza Önöket. Ez magával hozza azt is, hogy vele szemben teljes szabad mozgást kell biztositaniok maguknak, vagyis a már megtett és esetleg még megteendő, jól meggondolt és önkéntes engedményeik közül egyetlen egynek sem szabad azt jelentenie, hogy a magyarországi református egyház most ehhez az új államhoz idomul („Gleichschaltung") és újra „államegyház"-zá lesz. Katonai kifejezésekkel: a református egyház az új magyar államot nem támadhatja meg és nem akarja megtámadni. Annak sem látja szükségét, hogy védekezzék ellene. De egy pillanatig sem gondol arra — sőt arra még sokkal kevésbbé gondol! —, hogy kapituláljon. Vagy békésebb kifejezéssel: a református egyház elszánta magát arra, hogy olyan úton jár, mely az új magyar állam útjával, ameddig megengedhető (zsinati tanács deklarációjának első pontja), párhuzamos. De éppen ennyire (sőt még jobban!) tisztában van azzal is, hogy ez az út csak az ő saját útja, vagyis a számára Isten igéjében előírt út lehet.

Ha mindenben jól értettem Önöket, akkor az az út, amelynek kezdetén állnak, nagyon keskeny, nagyon nehéz és veszélyes, de nagyon ígéretes út is. Az a mód, ahogy végigmennek rajta, nemcsak saját egyházuk jövője számára lesz döntő, hanem minden más egyház számára is, keleten és nyugaton egyaránt, példaadó jelentőségű. Erre az utolsó szempontra különös nyomatékkal kell felhivnom figyelmüket. Akik ezt megértik, még világosabban látják, hogy miért foglalkoztatnak engem a magyarországi események olyan komolyan.

Önöknél most minden elsősorban azon dől el, hogy Önök, mint református egyház, legyenek egészen bizonyosak a saját dolgukban e teljesen megváltozott helyzetben és legyenek határozottak abban, hogy állásfoglalásukat szigorúan ehhez, az Önökre bizott ügyhöz szabják és így dolgaikban politikai-diplomáciai mériegeléseknek mindig csak másodlagos érvényesülést engedjenek. Másként mondva: most minden azon dől el, hogy szivszerinti és örvendező bizalom támadjon Önökben ama lehetőség iránt, hogy éppen az Önök előtt álló gyakorlati kérdésekben *lelkien* gondolkodjanak, ítéljenek és döntsenek, nem pedig startégiailag és taktikailag. Az egyházak az egész világon — vagy mindenesetre az egyházi tekintetben felelős személyek, körök és testületek mindenütt, ameddig a szem ellát — túlságosan kevéssé élnek ezzel a lehetőséggel. Egy közülük, névszerint: a római katolikus egyház egyáltalán nem is látszik ismerni ezt a lehetőséget. Önöknek pedig, Atyák és Testvérek, ma Magyarországon, ha jól látom, valamenynyi lehetőség közül tulajdonképpen csak ez a legegyszerűbb maradt meg. Önök már egyáltalán nem tehetnek mást, csak azt, hogy hátukat a falnak vetve, egyszerűen az Isten szabad kegyelmének evangéliumáért legyenek és éljenek és ebből kiindulva cselekedjenek legjobb tudásuk és lelkiismeretük szerint. Ez azt jelenti, hogy Önöknek Isten irgalmasságából páratlan alkalom adatott. Mikor kezdődnek ugyanis az egyház életében a jó napok, ha nem az olyan pillanatokban, mikor elvileg és gyakorlatilag már csak kizárólag az evangéliummal vigasztalódhatik? Az ilyen alkalmak el is mulhatnak. A német evangélikus egyháznak is volt ilyen alkalma s ezt immár három éven át elmulasztotta. Az ilyen alkalmakat véglegesen is el lehet mulasztani. Nemcsak az Önök kedvéért, hanem minden más egyházra gondolva is, fel kell hivnom Önöket: el ne mulasszák most azt, amit felkínáltak Önöknek.

Ha most az evangéliumból kiindulva akarnak cselekedni, akkor például nem fogják bánni azt, hogy útjukat saját népük körében, de külföldön is, bal- és jobbfelől egyaránt, sok félreértés és fejcsóválás fogja kisérni, mert hiszen a hit nem mindenkinek ügye. Azt sem fogják bánni, hogy új útjuk kezdetétől fogva, vagyis ezt az új kezdést megelőző mult óta a vezeklésnek és töredelemnek olyan állapotában vannak, amelyből saját magukat meg nem szabadithatják, amelyből csak maga Isten vezetheti ki Önöket. Azt sem fogják bánni, hogy egyházuk igazi hitelét és tekintélyét népük és új kormányuk előtt a legsajátosabb területükön végzett alázatos, hűséges és bátor munkájukkal kell újra megszerezniök. Ha az evangéliumból kiindulva cselekesznek, akkor természetesen az, amit cselekedni fognak, sohasem viselheti magán egy belső vonalra való visszavonulás jellegét. Megvallom, hogy ez a szó: „visszavonulás", az egyetlen, amelyik Dr. Ravasz László nagyon szép, okos és méltóságteljes jelentésében egy kissé zavarólag hatott rám. Ha az egyház lemondva mindazokról a számára alapjában lényegtelen és kétesértékű hatalmi pozíciókról és befolyási szférákról, eltökélten a legsajátosabb területére vonul, akkor nem visszavonulóban, hanem éppen „előrenyomulóban" van. Ugyanis éppen ekkor és éppen ebből — az evangélium tiszta hirdetéséből és az úri szentvacsorával való tiszta élésből — nyeri el az egyház azt a megbizatást és teljes felhatalmazást, amellyel a politikai és szociális életkörben is tekintéllyel, igazságosan és bátran gyakorolhatja őrállói tisztjét, amelyet az új magyar állam keretei között sem szabad elmulasztania és amely nélkül egyszerűen nem lenne igaz egyház, hanem csak néma eb. Továbbmenve, hadd mondjam meg még ezt is: ha az evangéliumból kiindulva cselekesznek, akkor az Önök előtt levő nagy és kis nehézségek közepette a következő szabályokat fogják magukévá tenni:

1. Ezekkel a nehézségekkel mindig frontálisan fognak szembenézni. A kivezető utat mindig előrefelé, vagyis a leghamisitatlanabb, legmerészebb *keresztyén* megoldás irányában és nem bármiféle kitérő vagy félmegoldások formájában fogják keresni.

2. A másik tárgyaló fél, ebben az esetben az új magyar állam és annak kormánya elé mindig nyilt kártyát terítenek és minthogy nem akarnak hadat viselni ellene, hadicseleket sem alkalmaznak, hanem hozzászoktatják, hogy — akkor is, ha a másik fél nem tartaná magát ehhez — az *Önök* igenje *igen* és az *Önök* nemje *nem* és ezenkívül semmi más.

3. Az útjukat, gondolkodásukat, szavaikat, magatartásukat semmi körülmények között — *sem* pozitív, *sem* negatív értelemben — nem engedik a másik fél részéről előírni, sem a nemtetszésétől, sem a tetszésétől való félelem hatása alatt.

Szeretnék az utolsó ponttal kapcsolatban valamit még elmondani. Zsinati tanácsuk tíz pontja között voltak egyesek, amelyeknek szövege és hangja, annak ellenére, hogy nagy megértéssel vagyok mindaz iránt, amit mondani akartak, egy kissé annyiban nyugtalanitott, hogy az elmondottak, látásom szerint, valamivel tovább mentek a kelleténél az állam előtt való meghajlás irányában. Véleményem szerint akkor járnak el a leghelyesebben kormányukkal és az önöknél uralkodó párttal szemben, ha egészen felegyenesedve állnak előtte,

már csak azért is, mert így sokkal inkább abban a helyzetben vannak, hogy a kormányférfiaknak férfiakként tekintsenek szemükbe.

(A dunamelléki egyházkerület püspökválasztásával kapcsolatos részt kihagytuk.)

Mindnyájukat köszöntöm, mégpedig a Máté 10 : 16-tal : „Legyetek okosak, mint a kigyók és szelídek (görögül : hamisság nélküliek), mint a galambok" és az I. Kor. 15 : 58-cal : „Erősen álljatok, mozdíthatatlanul buzgólkodván az Úrnak dolgában mindenkor, tudván, hogy a Ti munkátok nem hiábavaló az Úrban."

Bázel, 1948 május 23.

Barátjuk :
Barth Károly.

IRODALOM

Kováts J. István: A református egyházalkotmány alapvető kérdései. (Budapest, 1948. Bethlen Gábor irod. és nyomdai rt.)

A meglehetősen szegényes magyar egyházjogi irodalom nagyobb figyelemreméltó munkával gazdagodott. Kováts J. István hosszú főiskolai tanári működése alatt összegyűjtött kiterjedt tudását most, nyugalomba vonulása után rendszerezve közkinccsé tette a református egyházalkotmány alapvető kérdéseire vonatkozó nézeteit. Nagyon széles a mező, amelyre a szerző a vizsgálatát kiterjeszti, de elég erős ember ahhoz, hogy a nagy területen is uralkodni tudjon. Csakugyan sorra veszi a tárgyra tartozó kérdéseket és azokat bő olvasottsága, tanári és egyházigazgatási tapasztalatai, egyéni élményei feltárásával igyekszik megoldani. Azaz, hogy a maga számára mindet meg is oldja, minden kérdésre nézve meglévén a maga határozott, erős és erőteljesen előadott véleménye. A kérdéseket theologiai, történelmi, egyházpolitikai és jogi szempontból egyaránt megvilágítja, mind általában a reformátusság, mind különösebben a magyarországi református egyház vonatkozásában. Mint az erős meggyőződésű emberek általában, Kováts J. István sem keresi a köztetszést, elmondja a maga felfogását akkor is, ha gondolhatja, hogy nem sokan fognak egyik-másik állásfoglalásában mellé állani, és örömmel hadakozik a maga igazságáért akkor is, ha azt igen jámborul mindenki kész változatlanul elfogadni. Nagyon nyomatékosan száll síkra a magyarországi református egyház alkotmányának egynémely olyan specialitása ellen, ami a református egyházalkotmányi alapelvekkel kongruensnek csakugyan nem mondható, mint például a magasabb egyházi hatóságok élére állandó tisztségek állítása, életfogytig tartó tisztségadás, egymástól független kettős főhatóság (Zsinat és Konvent), világi részről nem presbitereknek is a felsőbb hatóságokba bebocsátása stb. Ezeket a részeket igen nagy gyönyörűséggel olvastam, mivel ezekről én is sokat énekeltem egy félszázad alatt. Sajnálom, hogy szerző kevés figyelemre méltatta a pontosan negyven évvel ezelőtt megjelent könyvemet, amelyre két ízben hivatkozik ugyan, mindkét esetben egyházalkotmánytörténeti adatot illetően, amiben legkevésbbé tarthatom magamat irányadónak ; ellenben a jogi fejtegetéseimről sem ott, ahol szorosan egyetértünk, sem ott, ahol az ő álláspontja szerint cáfolható volnék, nem vesz tudomást. Egyébként nagyon gazdag az irodalmi anyag, amelyre támaszkodik. A külföldi egyházjogászok közül különösen Bredt, Rieker, Sehling, Schüle, Sohm művei érdekelték és bőven használta a Kálvin Institutio-ját, valamint a külföldi református egyházak egyházi rendtartásait. A könyvnek a legnagyobb értéke éppen az, hogy a magyar református egyházi irodalomban eddig nem tapasztalt mértékkel ismerteti a más országokban élő református egyházak szervezetét. Ennek a feladatnak megoldására csakugyan Kováts J. István volt a legalkalmasabb, nagy nyelvismereténél és a külföldi református egyházak vezető embereivel való kapcsolatainál fogva. Azt, hogy a bőven feltárt adatokat a maga egyházpolitikai felfogásának támogatására itt-ott nem mindenkitől elfogadható érvül is használja, nem baj ; az adatok közlésével nagy szolgálatot tesz annak is, aki azokból az adatokból más eredményekhez jut, mint ő. Valamint az sem baj, hogy egyes egyházpolitikai vagy jogalkotási kérdésekben a különben igen határozottan nyilvánított nézetek néhol egymással nem éppen összeillőnek látszanak az olvasó előtt ; nem baja, mert egyrészt a kívánság és a lehetőség tételei nem egyezők, másrészt a gondolkodó fő a maga eszméivel egészen tisztában van akkor is, amikor azok összefüggését nyomról-nyomra vezetni nem tartja szükségesnek.

Minden bizonnyal nagy nyereség a Kováts J. István könyve, érdemes arra, hogy a magyar reformátusság szervezeti kérdései iránt érdeklődő minden ember megismerje. Sajnos, ez a mostani könyvárviszonyok mellett bajosan lesz elérhető.

K. B.

D. Dr. Nagy Sándor: „Szegények iskolája". Szociológiai tanulmány a debreceni református Kollégium utóbbi száz esztendejéből 1848—1948. A fejezetek rövid összefoglalásait angolra fordította Dr. Erdős Károly. 2 színes, 7 fekete grafikonnal. Debrecen, 1948. 48 lap.

A napokban fogja elhagyni a nyomdát Nagy Sándornak, a kollégium gimnáziuma idős vallástanárának, a Kollégium multja régi búvárlójának legújabb értékes tanulmánya, amely mind tartalmánál, mind mondanivalójának időszerűségénél fogva megérdemli a figyelmet annál is inkább, mert amit a Kollégiumról, mint a szegények iskolájáról mond, azt némi változtatással a többi iskolánk multjáról is el lehet mondani.

Szokásos *ismertetés*, vagy *bírálat* helyett *szemelvényeket* mutatunk be a könyvből.

„Századokkal ezelőtti időkből hordja magán a debreceni református Koilégium mindmáig a ‚szegények iskolája' (schola pauperum mendicantium) nevezetet. Sőt egy 1771-ből származó írás szerint ez az iskola akkoriban az egyetemes magyar reformátusságnak mintegy ‚árvaháza' (orphanotrophium) volt." A Kollégiumnak személy szerint kiemelkedő támogatója alig akadt. „Az államhatalom meg, amiért ez az iskola magyar is, református is volt, hosszú időn át a mult század közepéig egyenesen szorongatója és üldözője volt."

„S a Kollégium mégis megélt és fejlődött, mert igazában mégis volt pártfogója, támogatója és védelmezője : minden egyéni nagyságnál hatalmasabb támasz. Ott állott háta megett az alföldi, sőt az egyetemes magyarság református népe : a gyülekezetek ‚szűrös' presbiterei, lelkipásztorai, tanítói, egyszerű hívei. Nagyobbára mind szegény ember s csak egyháza és a művelődés ügye iránt áldozatos lélekben gazdag. Ezek a szegény emberek minden korban magukénak tekintették (s nevezték is így : schola nostra) a debreceni iskolát, s érette adományaik és alapítványaik bőségével áldoztak. Tehát már e vonatkozásban is ráillik a ‚szegények iskolája' elnevezés."

„De még inkább ráillik abban a vonatkozásban, hogy tanulói négyszáz éven át mindmáig nagyobbára népünk legszegényebb, vagy legalábbis szegénynek mondható családjaiból kerültek ki."

„Hadd állapítsuk meg mindenekelőtt, hogy a jóltevők között a közművelődés ügyét elsőrenden előmozdítani hivatott magyar állam nevét egész a mult század végefeléig hiába keressük."

„Tandíjat iskolánk egész a szabadságharc után bekövetkezett szervezeti átalakulásig nem szedett." „A tanítóképzőintézet tanulója is csak az utóbbi pár évtizedben fizet némi tandíjat."

„A Kollégium már századokkal ezelőtt áldott nemzeti küldetést tölt be azzal, hogy szárnya alá gyüjtötte, oktatta, nevelte annak a néprétegnek fiait, amely az életnek legsanyarúbb sorsát viselte, akikhez pedig közvetlenül hozzá nem juthatott, azokhoz tömegével küldte ki évenként tanítónak korosabb és értelmesebb tanulóit."

Nincs hely a többi nagyon tanulságos idézetre. Pedig nagyon sok tanulságos adat, statisztika és grafikon világosan mutatja, hogy mennyire a nép fiai, a szegények voltak a tanulók és hogy mennyire a nép szeretetére és szolgálatára nevelték őket. — Ezért kell mindenkinek e könyvet magát elolvasni, hogy világosan lássa a mult nagy értékét és tanulságát a jelen számára is! **Sz. G.**

HALOTTAINK

Hegedűs Kálmán nagykereki lelkipásztor, a bihar-érmelléki egyházmegye esperese június hó 8-án 45 éves korában elhúnyt. Régebb óta tartó betegségét türelemmel és alázattal viselte és betegsége ellenére állandóan szolgált. Benne kerületünk derék és képzett fiatal lelkipásztort, lelkes és buzgó adminisztrátort és esperest vesztett. A temetési szertartást Nagykerekiben 10-én Andó Ferenc csökmői lelkipásztor és Köblös Mihály nagykereki segédlelkész végezték. — Áldott emlékét kegyelettel őrizzük!

HÍREK

Dr. Vasady Béla princetoni vendég professzor a tavaszi hónapokban többek között két ökuménikus istentiszteleten végzett igehirdetői szolgálatot : Pittsburgban, a Presbiteriánus Egyház legnagyobb, ú. n. East Liberty templomában és Hartfordban (Connecticut állam), ahol az egyik kongregácionálista templomban prédikált. Ez istentiszteleteken begyűlt perselypénzek az amszterdami világzsinat költségeinek fedezésére szolgálnak. Hartfordon az istentiszteleten a helybeli orosz görögkeleti egyház papja imádkozott és az orosz egyházi énekkar énekelt. Május 23-án Dr. Vasady Béla New-York Állam székvárosában, Albanyban prédikált rádiósistentiszteleten, a presbiteriánus egyház ottani nagy gyülekezetében.

Arató Ferenc gyulai segédlelkészt hívta meg a Nagy Sándor lemondásával megüresedett vallásoktatói lelkészi állásra a gyulai presbitérium.

Kiss István volt tiszaújlaki lelkipásztort hívta meg a Szeles Sándor nyugdíjbavonulásával megüresedett lelkipásztori állásra a beregdaróci egyházközség. Kiss Istvánt Horváth Zoltán esperes iktatta be a beregdaróci állásába május 30-án.

Mezőtúron június 6—8. napjain gyülekezeti konferenca volt. Előadók voltak: Orgoványi György, Szabó Dániel, Hajdú Péter és Ungár Aladár. Június 6-án pedig, vasárnap este, a református gimnázium tornatermében az Állami Operaház művészeinek részvételével hangversenyt tartottak.

Czeglédy István Ceglédre beosztott református lelkésznek Budapesten, 1934 szeptember 7-én 4—1934. szám alatt kiállított és a háború pusztításai következtében megsemmisült II. lelkészképesítő bizonyítványát a konventi elnökség érvénytelennek nyilvánította és a másodlat kiállítására a dunamelléki egyházkerületnek az engedélyt megadta.

A szatmári egyházmegye Komlódtótfaluban 12 énekkar részvételével egyházmegyei hangversenyt rendezett május hó 30-án. A kicsiny, 700 lelkes gyülekezet hetekkel előtte készült, Mikecs Lajos lelkipásztorával az élen, erre a nagy napra. De gyülekezeteikben lelkesen, áldozatot nem ismerve készültek a résztvevő énekkarok is kántoraik, karnagyaik vezetésével. Isten gazdagon megáldotta a hűséges munkát. Délelőtt a szomszédos gyülekezetekben az istentiszteleteken szolgáltak az énekkarok énekszámokkal. Komlódtótfaluban pedig Török József esperes hirdette az igét a zsúfolásig megtelt templomban. Délután szabad téren mintegy 2000-es hallgatóság jelenlétében folyt le a hangverseny. Bevezetésként a 12 énekkarból alakult összkar — 500 férfi — énekelte Mikecs Lajos lelkipásztor vezényletével „Dicsőít Téged égi Teremtő...” c. éneket szíveket remegtető hatással, lelkeket emelő szárnyalással. Ezt követték az egyes énekkarok egyházi és világi számai mindmind építve és gyönyörködtetve a hallgatóságot. Török József esperes záró szavakat mondott, kiosztotta a diszokleveleket a résztvevő énekkaroknak és köszönetet mondott a komlódtótfalusi gyülekezetnek, Mikecs Lajos lelkipásztornak a felejthetetlen napért, ünnepségért. — Két gyülekezet is jelentkezett, hogy jövőre megrendezi ismét az egyházmegyei hangversenyt. Karnagyok és énekkarok, a résztvevők hatalmas serege boldogan vitték haza szívükben az igét: „Emelkedjél fel Uram a te erőddel, hadd énekeljünk, hadd zengedezzük hatalmadat!” (XXI. zsolt. 14. v.)

Biharz-adányban régóta készültek a gyülekezeti napra. A gyülekezet tagjai konferenciákon a környékben már vettek részt és Nagy Lajos lelkipásztor vezetésével már több szép megmozdulást szerveztek a gyülekezetben. Az elmult hónapban szép gyülekezeti nap volt, melyre Fejszés Endre komádi lelkipásztor és Tisza Imre diakónustestvér mentek ki. A gyülekezet minden csoportjával találkoztak és este evangélizációs istentisztelettel fejezték be a szép összejövetelt.

Csengerben gyülekezeti nap volt, melyen a gyülekezet a tőle megszokott nagy számmal vett részt. Pótor Sámuel lelkipásztor, aki az egyházmegyének missziói előadója is, már sok áldott konferenciát rendezett Csengerben, de a csengeriek minden újabb alkalmat nagy örömmel vesznek, mert szívük vágya látható szép egyházuk épülése és komoly lelki közösségeikben szomjasak az Isten Igéje után. A szolgálatot Tamás Ferenc látta el.

Alig használt, vastag, fényes selyempalást, moaré díszítéssel eladó. Cím a kiadóban.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

A Tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1598—1948. szám.

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű lelkipásztor urakhoz.

Szeretett Testvéreim!

Országunk különböző egyházainak s köztük a miénknek is egyes képviselői baráti megbeszélésben szükségesnek találták, hogy egy vasárnapon, éspedig folyó évi június 20-án, valamennyi templomban szóljon az igehirdetés az egyetemes és minden faji, felekezeti különbségen felül emelkedő embertestvéri, felebaráti szeretet evangéliumáról.

Meg vagyunk győződve arról, hogy egy ilyen, az Úr színe előtti lelki találkozásra ha valaha, úgy most a legnagyobb szükség van. A Szentírás a leghatározottabban és a legvilágosabban tanítja, hogy Isten a békességet és szeretetet nemcsak egy felekezet, nemcsak egy nép tagjai között, hanem ember és ember között akarja, parancsolja és koronázza meg áldásával.

Ezért egyetértve a fentebbi óhajtással, püspöktársaimmal való megállapodás szerint, felkérlek mindnyájatokat, hogy június 20-án, vasárnap, a délelőtti istentiszteleten, a Lukács ev. 10 : 25—37. alapján (az irgalmas samaritánus példázata) prédikáljatok arról, hogy ki az én felebarátom? Az imádságban is könyörögjetek ennek az isteni szeretetnek Szentlelkéért.

Az Úr áldása legyen szolgálatotokon!

Atyafiságos köszöntéssel:

Debrecen, 1948 június hó 15.

Révész Imre,
püspök.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

A békési református gimnázium igazgatósága pályázatot hirdet a gimnáziummal kapcsolatos általános iskolánál megüresedett két rendes *tanári* állásra. Pályázhatnak református vallású magyar-francia, német, mennyiségtan, ének, testnevelés szakos középiskolai tanárok. Az egyik tanszéket lehetőleg testnevelő tanárnővel töltjük be. Megválasztott tanárok gimnáziumi státusba kerülnek. Pályázati határidő három hét.

Gáborján református egyházközség presbitériuma lemondástól feltételezetten pályázatot hirdet az *I. sz. kántortanítói* állásra. Javadalom: lakás, gazdasági épületekkel, 13 mázsa 80 kg búza és 8 mázsa árpa az egyház magtárából, 11 hold 923 □-öl szántóföld, melynek adóját az egyház fizeti, 40 mázsa tűzifa beszállítva, stóla. Értékegység 41 és a kiegészítő államsegély. Kötelesség: kántori teendők végzése, énekkar vezetése, a reábízott osztályok vezetése, belmissziói munkában segédkezés. Pályázati határidő: megjelenéstől számított 21 nap. Kérvények: Lelkészi Hivatal címére küldendők. Kántorpróba saját költségen július 4-én d. e. 10 órakor.

A gégényi református egyházközség nyugdíjazástól feltételezetten *kántortanítói* állásra pályázatot hirdet. Helyi javadalom 9 értékegység. Bemutatkozás ajánlatos. Határidő 3 hét.

Jánk református leányegyházközsége 21 napos határidővel pályázatot hirdet *előkönyörgő-kántortanítói* állásra. Előnyben részesülnek lelkészi oklevéllel rendelkezők. Kötelesség és fizetés díjlevél szerint. Felvilágosítást nyujt a *darnói* lelkipásztori hivatal, ahová a pályázatok is küldendők.

A körösladányi református egyházközség presbitériuma 21 napos határidővel pályázatot hirdet az újonnan szervezett *X.* és *XI. számú tanítói* állásokra. Menekültek előnyben. Fizetés: 10% helyi javadalom, a többi államsegély. Kötelesség: Osztályvezetés, vagy a felsőtagozatú ált. iskolában szakrendszer szerinti tanításbeosztás szerint. Belmissziói munkában való részvétel. Jó karvezetők előnyben. Állás megerősítés után elfoglalandó. Felszerelt kérvények: Református Lelkészi Hivatal, Körösladány címre küldendők.

Kunhegyes református presbitériuma pályázatot hirdet 1 modern nyelvszakos, 1 földrajz-természetrajz szakos *polgári iskolai tanári* állásra és két *tanítói* állásra, a VKM jóváhagyásától feltételezetten. Fizetés, kötelesség törvényszerű. Pályázati határidő 2 hét.

A nyirmeggyesi presbitérium nyugdíjazástól feltételezetten 21 napos határidővel pályázatot hirdet *kántortanítói* állásra. Értékegység: 79, amelyből 40 kántori. Kötelesség: törvényszerű. Állás szeptember elsején elfoglalandó. Orgonapróba saját költségen.

Tiszabura a református általános iskola *IV. sz. tanítónői* állására 21 napos határidővel pályázatot hirdet. Fizetés, kötelesség törvényszerű. Helyi javadalom 10%.

Újfehértói református általános iskolánál lemondás folytán megüresedett *II. sz. tanítói* állásra 10 napos határidővel pályázatot hirdetünk. Fizetés, kötelesség törvényszerű.

Vánesodi presbitérium *VI. tanítói* állásra pályázatot hirdet 21 napos határidővel.

ORSZÁGOSAN elismert **TEMPLOM**-építési, -tervezési és -tatarozási vállalat, kedvező fizetési feltételek mellett: épít, és tatarozz. Készít továbbá: bádoggal és eternittel templom- és toronyfedést, ezeknek javitását és festését. Szaktanácsc, költségvetés díjtalan. Meghívásra kiszállás.

RÓZSÁSSY JÓZSEF

tervező és vállalati irodája:

Debrecen, Gólya-u. 15.

Telefon: 512. Alapitva: 1927.

Vállalt összeg 2—5%-ig lelkészárvák javára.

Fiúk, Lányok

Verseskönyve

Hegyaljai Kiss Géza

szavalni való versei az ünnepekről, iskoláról, családról.

Rendelés: Debrecen. Csekk: 503,246.

Ára: 5 Ft 80 f. Portó: 50 fillér.

Debrecen város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1948—1073. Felelős vezető: Mátyás István.